

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

Neruosius tamen id ipsum probatur, quia sapientissimi homines, non tantum nostri, sed aliorum quoque Ordinum, etiam Minoritici, Professores (ex quo nulla suspicio est eos amicitiae causa mentiri) ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

§. VIII.

FIRMIORI præter ea argumento probabimus, Sixti decretum (quod aliqua ex parte Innocentius renouauit) omnes omnino vires amifisse. Nam quod de diua Catharina nominatim prohibet, vetat expresse de quibuscumque Sanctis, excepto Francisco. Et tamen, non solum vniuersæ Ecclesiæ consensu, decem Martyrum millia, cum quinque truentis plagis merito depinguntur, sed plurimi diuinarum & humanarum rerum peritissimi scriptores (quorum indicem subiiciemus) non paucos cælites stigmata habuisse scripserunt, lata iam Sixtina lege. Quo fit vt præterire hoc loco debeam tam Dionysium Richelium Carthusianum, virum sanctissimum, & ecstaticum, qui admirabilem Christi ancillam nomine Christinam, se viuo, hoc cælesti dono à diuina bonitate, quam persanctè colebat, perspicuè dotatam fuisse, prodit Sermone 6. De sacra Eucharistia suscipienda; quàm etiam Ioannem Brugmanum Minoritã, qui beatam virginem Lydvvinam eiusdem cælestis doni nequaquam expertè fuisse refert ca. 3. lib. 3. vitæ ipsius, quam in septimum de Sanctorum historiis volumen Surius conie-

cit. Nam cū ambo vetustiores Sixto fuerint, nil iuuant ad eius legis abrogationem demonstrandam. Iuuabunt autē plurimū, quos iam enumerabimus testes, & quidem idoneos mea sententia. Sanctam Gertrudim Oestensem quinque plagas ita luculentas recepisse, vt palām sanguinem, nullo prauo humore permistum, crebrò profunderent, prodit Laurentius Surius tomo 7. De vitis Sanctorum, die 6. Ianuarij, Beatam quoque Osannam, quam Mantua religiosè veneratur, præter sertum spineum, quo diuinitus redimita fuit, stigmata pertulisse tradunt, eiusdem illustris beneficij testes & conscij Hieronymus Mantuanus Montis Oliueti sacerdos, & Franciscus Siluester Ferrariensis, interpres operis D. Thomæ contra gentes, qui paucis ab eius morte elapsis diebus aut mensibus inclyta eius facta conscripserunt. Inter Batauos etiam, in oppido Delft, anno circiter M. CCC. XLIV. piam quamdam mulierem (cuius nomen non proditur) stigmata in manibus & pedibus habuisse, narrat auctor Fasciculi temporum, quem aut Carthusianum aut Carmelitam fuisse probabilibus argumentis ductus coniicio, & quod magis mirere, vno post latam legem anno, dum Sixtus ipse rerum potiretur, opus illud edidit. Sanctam insuper Gertrud.

trudim, aliam à superiore, eadem insignia
in corde accepisse, memorat Ludouicus
Blosius Abbas Lætiensis in Monili spiritua-
li, cui astipulatur Franciscus à Ribera, glo-
riosa memorabilisque virtutis viri Ignatij
Loiolæ sectator eruditissimus, capite vnde-
cimo lib. 1. actorum beatæ Teresæ Carme-
litæ. Sancta item Elizabeth de Spalbehec,
durissima quæ pro nobis Christus pertulit
supplicia, assidue cum lacrymis recolens,
magnum atque amplum pij mœroris præ-
mium accepit, vulnere in manibus, pedibus,
atque latere; ex quibus recentissimus cruor
plerumque manabat, Feriis maximè illis,
quas Ecclesiastico vsu sextas nuncupamus,
auctore Blosio in eodem Monili cap. 2. Se-
raphinus præterea Caualli Brixienfis, totius
Ordinis Prædicatorij moderator, qui post
Pauli I V. obitum à seditiosis sanctæque In-
quisitionis aduersariis malè tractatus, san-
guinem pro sacro illo Magistratu (cui tunc
inferuiebat) profuderat, in Hispaniam ve-
niens, peculiari edito opusculo, nos de bea-
tæ Stephaniæ Soncinatis stigmatibus certio-
res fecit. At maiora de beata Lucia Nar-
niensi, cuius corpus Ferrariæ in eminenti lo-
co eleuatum est, non modò Hippolytus
Cardinalis Estensis Mediolani Archiepi-
scopus, & Hercules Estensis Ferrariæ Dux,
Ee 4 qui

qui eiusdem cum in ecstasi posita esset vulnera contemplati fuerant, & profluentem sanguinē collegerant, ac minimè putrescentem seruauerant, attestantur; sed & nostra beata Columba Reatina, quæ Pij Papæ V. facultate Perusij à suis Monialibus propria oratione colitur, non semel retulit, diuaque Osanna innuit, teste Hieronymo Montolietano. Obiit verò Lucia Pauli Tertij Pontificatu anno M. D. XLVI. cum stigmata supremum Ecclesiæ sacerdotium obeunte Alexandro V I. recepisset. Verumtamen occulto Dei iudicio, quadraginta ferè annis, tam plagis quàm miraculorum operatione destituta, vt amens, imò vt fallax & dolosa, à doctis & indoctis habita fuit: donec sex ante obitum mensibus, nouis miraculis illustrata, pristinam sanctitatis opinionem, cum plagis, quasi postliminiò domum reuertentem, recuperauit. Illud enim quod bonis magno solatio est, cum impiorum criminatione à iustis proteruntur, negare minimè conuenit, Deum immortalē sic suos nonnumquam ad tempus tractare, vt ad rerum humanarum ludibrium, etiam probis & piis improbi videantur. Id quod non modò olim in beato Iob, & multo post in diuo Petro martyre Inquisitore Mediolanēsi cernere licuit, verum etiam post mille & quadringin-

dringentos à virgineo partu annos in Ioanna Tullensi, & Eustachia Paduana: quarum prior boni cuiusdam spiritus monitu, diuinaque virtute incitata, plurimas de Anglis victorias reportauit, & à durissima illorum feruitute Galliam eripuit; sed tandem in eorum potestatem redacta, non vita solùm, sed bono quoque nomine multata, vt magicæ superstitionis rea, ab Antistite Bellouacensi combusta fuit, reclamante Ioanne Magistri ex Prædicatorum Ordine generali Inquisitore. Qua infamia viginti sex plus minus annis, post mortem, puella inclyta laborauit, laboraretque etiam nunc, nisi Callisti Tertij Romani Pontificis auctoritate, eius innocentia, & aduersariorum fraudes, immanisque sæuitia, detectæ fuissent. Cuius præclarissimi Iudicij autographa instrumenta in maiori Lutetiæ phano ad perpetuitatem seruantur. Qua de re legendi sunt Æneas Siluius in Europa, Gobelinus Pij Secundi historicus libro 6. Iacobus Meyerus in Flandriæ Annalibus, Ioannes Mariana Iesuita subtilis & elegans scriptor libro vigesimo De rebus Hispaniæ cap. vltimo, & Papius Massonus in Annalibus Franciæ libro quarto, vbi plurimos eiusdem præclarissimæ Virginis defensores laudat. Posteriores verò Paduanus Episcopus aliique docti

viri carceri vt veneficam addixerunt, quem admodum Ioannes Molanus, pius sanè auctor, Vsuardi Martyrologium augens, die 3. Februarij in eiusdem Virginis cōmendationem scribit. Sed ad id quod nobis propositum est reuertamur. Diua Helena Vngarica præstantis sanctimonix femina & D. Margaritæ Vngariæ Regis filix (cuius vitam Surius tomo primo habet) magistra, eisdem plagis compuncta fuit, vt Leander Bononiensis & Felix Castelfrancus litteris consignarunt. Iustorum quoque memoria dignam Mariam virginem ab Aiofrin Toletanam, cuius ossa in monasterio Cislano celeberrimi Ordinis Hieronymiani iusta veneratione asseruantur, vulnus minimè putridum, aut tumens, sed mundum in latere sinistro habuisse, asserunt locupletissimi testes Alphonus à Villegas tomo 3. & Gratianus à Berlanga Notarius Apostolicus, & à sacello Regina Catholica Isabellæ. Patrem verò Ioannem Grayum Scotum martyrem Minoritam diui Francisci stigmata in pedibus gestasse narrat Thomas Bonchirus Anglus eiusdem Ordinis Monachus: quæ vidit, in Anglicanam historiam contulit. Pænè oblitus fueram optimæ illius virginis Mariæ à sancto Dominico, quæ trigésimo tertio ætatis anno exacto, cum adhuc
nostri

nostri Ordinis tirocinia in religiosissimo
diuæ Mariæ apud Vaenam monasterio age-
ret, in eum locum migravit, vbi perenni fe-
licitati sedes est cōstituta. Ab infantia enim,
parentum, quos haud ignobiles habuit,
Christiana educatione ac disciplina, diuinis
obsequiis mancipata, atque in adolescentia,
tum à Iesuitis, tum à nostris, piissimè insti-
tuta, exiguo vitæ curriculo in eam sanctita-
tis magnitudinem progressa est, vt in tota
ferè Bætica tamquam Deo charissima ha-
beretur, vt erat; & postquam animam egit,
eius corporis venerandi causa, ex vicinis
populis incredibilis gentium concursus fa-
ctus fuerit. Hæc, præter alia rerum omnium
conditoris beneficia, Christi doloribus in
capite, in corde, in manibus atque pedibus
cruciabatur, ad eum modum quo diua Ca-
tharina Senensis. Eius autem vitam admi-
randam, egregia facta, mortem piissimam,
& exequiarum celebritatē, primùm in ma-
nuscriptis codicibus legi, deinde typis ex-
cusa vidi, ac meritò dicata Annæ à Cardo-
na Comitissæ Teuarensi, Marchionissæque
Ardalensi, quæ ipsam vt viuentem, sic etiam
mortuam quasi patronam habuerat, ho-
dieque habet, quemadmodum & eius con-
sanguinei, fraterque præsertim Sessæ Dux:
qui quanta eam pietate prosequerentur,
incero-

mœrore simul ac pompa funeris indicarunt.

Libet autem hoc loco superiorum testium
 astipulatorem, & quasi vadem aduocare
 Thomam Bosium, variæ lectionis eximii-
 que iudicij virum, in eo opere quod De si-
 gnis Ecclesiæ Dei Gregorio XIV. ac Inno-
 centio VIII. consecrauit. Ipse enim Romę
 scripsit, & cum inter ingeniosissimos curiæ
 Doctores, præcipuè autem suæ perillustis
 Congregationis Oratorij presbyteros, diu
 versatus fuerit; nequaquam in lucem pro-
 tulisset, quæ vel tantillum Sedis Apostolicæ
 iudicio voluntatiq; aduersarentur. Eius igitur
 expressa verba referam, lib. 1. cap. vlt. ait:
*Cor ego Clare virginis vidi omnibus Chri-
 sti passi insignibus, quamuis antiquitas non
 nihil eis detraxerit, in sculptum. lib. 9. cap. 8.
 Dedit Dominus, inquit, aliud admirandum
 corporibus Sanctorū. Multis namque claris-
 sime stigmata impressit, vt sancto Francisco.
 lib. 12. cap. vltimo, ita habet: Lucia Nar-
 niensis virgo sacris Iesu Christi stigmatibus
 fuit insignita. Demum cap. 3. libri quinti-
 decimi sic scribit: Idem contigit (egerat au-
 tem prius de beati Francisci stigmatibus)
 sanctæ Catharina Senensi virgini eximia,
 Helena virgini Hungarica, quæ fuerunt ex
 Ordine sancti Dominici, Gertrudi ab Oo-
 sten, & Lucis virgini Narniensi tempore
 Alexan-*

Alexandri V I. Hæc ille. Et tam hoc loco quam lib. 12. cap. vlt. à Summo Pontifice de ipsius Lucie stigmatibus diligenter inquisitum esse, & vt dicebatur sic fuisse compertum, summa cum laude memorat, asserens se eius rei publica instrumenta Romæ vidisse. Ne autem oscitanter & aliud agens ista referre existimaretur, inter Ecclesie Dei signa, de quibus ex professo agit, hanc stigmatum Christi communicationem, vt quinquagesimum nonum signum recenset: tantum ab aduersa sententia abest.

Facebant igitur, qui alium neminem, nisi Patrem Franciscum, huiusmodi notis à Redemptore nostro exornatum fuisse contendunt (quod neque Sixtus neque Innocentius affirmauerant) & qui autumant, eos qui alium quemuis cælitum stigmatibus donatum fuisse scribunt, à fidelium consortio explodendos. Quis enim credat tot pios religiososque Doctores Innocentij aut Sixti decreta, nisi iam illis aut eorum successoribus conniuentibus exaruisent, ausu temerario violasse? quod si ipsi ita inconsiderati fuissent, minimè effugissent Antistitum Inquisitorumque animaduersionem, nec per sacri Palatii Magistros ea opera Romæ excudere ipsis licuisset. At integerrimi illi iuris & religionis vindices, eos minimè arguerunt, quin potius

potius

potiùs facultatem ad ea opera euulganda libentissimè concesserunt, idque Romæ: sciebant igitur nullam iam superesse vel parua saltem dubitationis causam, de legum illarum abrogatione, que ea abrogatio uspiam, siue nusquam extet. Et verò incredibilem arrogantiam est, Roma vidente, tacente, consentiente, aut saltem quod agitur minimè prohibente, quoddam hominù genus perpetuò nobis obstrepere, & quotidianis querelis Hispaniæ Antistitum aures obtundere.

Quod de Sixto ac Innocentio erga omnes dixi, dictum etiam puta de congregationis Perusinae decreto, circa nostræ societatis homines, in quos certum est ferè omnes illos septem titulos conuenire: vt interim taceam cuncta comitorum generalium præcepta, & sacras diras, nisi per duos generales conuentus proximè consequentes approbentur, expirare, finita illorum comitorum auctoritate, quæ solùm vsque ad proximam vniuersalem congregationem viget: vt in prologo Constitutionum nostrarum Thomas à Vio Caietanus, multæ & reconditæ doctrinæ laude clarissimus, cum totius Prædicatorij Ordinis præfecturam gereret, Iulij II. auctoritate decreuit. Itaque omnes generalium (vt vocant) Capitulorum, quæ in illam diem celebrata fuerant, censuræ atque

atque præcepta, in iisq̄ue Perusinae congregationis anathemata atque mandata, volente Iulio Secundo euanuerunt. Quare quod in earumdem Constitutionum Glossa, tum in Prologo littera P. tum cap. 9. distinctionis secundæ, ex Generali conuentu Castrensi de præceptorum & anathematum siue execrationum perenni duratione dicitur, ad antiquiora tempora, id est Vincentij Bandedelli magistratum, referri debet; ac proinde nihil omnino, etiam nobis, restat quod formidemus. Nam si vllum adhuc restare scrupulum, Iulius II. Sixti ex fratre nepos, & ab eo in Cardinalium numerum ascitus, intellexisset, cum teste Panuino, in Purpuratorum Patrum collegio, quatuor eiusdem Sixti cognatos, in iisq̄ue vnum Franciscanum, præter duos alios Minoritas, qui plurimum apud collegas gratia & auctoritate valebant, haberet, simul cum alio Innocentij Octaui nepote (qui omnes, obiecto scrupulo, facile in vnam sententiam iissent) contra autem, vt est humanarum rerum vicissitudo, nullus in supremo illo Senatu ex Predicatorum Ordine tunc inueniretur, qui Catharinæ causam suscipere aut pro ipsa intercedere posset, proculdubio illius imagines vulneribus consignatas pingi, sculpi, vendi, retineri vetuisset. Sed veritatis & iustitiæ

stitione euidencia persuasus, eas sciens prudens-
que permisit. Nimirum quia & suo & Ale-
xandri V I. tempore perspicue explorauerat,
verè accidisse in sacris virginibus, Stephania,
Lucia, atque Osanna, quod pridem de Ca-
tharina in cōtrouersia positum fuerat. Hinc
effectum reor, vt Minoritæ oportuno &
domesticum iudicem, & tamquam ipsum
Sixtum Quartum in hanc lucē reuocatum,
nacti, nostros in ius iterum vocare nolue-
rint, ne periculosi videlicet belli aleam sub-
irent, iudice iam & consiliariis optimè ab
æterna sapientia, & rerum experimento in-
structis. Alioquin enim tantam victoriæ adi-
piscendæ opportunitatem, è manibus elabi
minimè permisissent.

Sed instabunt tandem, atque nos vehe-
menter vrgebunt: Si diua Catharina non
habuit stigmata, quæ possent videri, cur ei
perspicua à pictoribus tribuuntur? At Deus
quà Deus est, & Angeli quoque, corporum
expertes cum sint, effinguntur quasi corpo-
rei. Nam quæ sub aspectum cadere non pos-
sunt, nequeunt penicillo exprimi, aliter quàm
si essent spectabilia. Animus certè, qui cor-
pore vacat, si ex hac lugubri vita in cælum
emigrans est depingendus, necessaria est cor-
poris lineamentorum conformatio. Idem
pro diuæ Catharinæ stigmatibus responderi
posse,

posse, Robertum à Licio auctorem habeo.
Sed iam cur nobis vitio dant, quod sibi in
B. Francisci plagis depingēdis licere putant?
Nam nec illi ea ratione vulnera inflictā fue-
runt, qua frequentius depinguntur. In late-
re enim patulum foramen habuit, ex quo
sanguis nonnumquam decurrebat: in ma-
nibus verò & pedibus minimè; sed quos-
dam carnis clauos transfixos, hinc indeque
prominentes, incruentos tamen, vti ex eius
actis à sancto Bonaventura relatis cap. 13. &
ex duabus Alexandri Quàrti litteris constat.
Pictores verò, quia ipsis difficile videbatur,
id perinde ac fuerat penicillo imitari, ita vt
eminus cerni posset; cruenta quædam, &
quasi excauata foramina, in eius manibus
atque pedibus satis commodè impressere.
Sæpè enim vt rudi populo aliquid designēt,
aliter res pingunt quàm fuerunt. Diuum
Hieronymum, vt innuant Cardinalem fuisse,
purpureis vestibus ornant; quamquam,
ante Innocentij IV. tempora, eo amictu
Cardinales minimè vterētur. Acerbissimos
quoque dolores, quos virgo Maria, Christo
condolens, in animo pertulit, septem mu-
cronibus in eius corpus infixis designant.
Sed nihil opus est exemplis hoc facere lon-
gius. Commodum tamen erit legere quæ
de symbolicis picturis docet Illustrissimus
Ff   ille

ille S. R. E. Cardinalis Cæsar Baronius, omni sapientiæ laude commendatissimus, & sacræ atque profanę vetustatis acerrimus indagator, in Notationibus ad Romanum Martyrologium, cum de Georgio & Christophoro agit.

Verum ad omnes contentiones sopiendas, & controuersiam ex æquo & bono finiendam, vtrique parti optimè consultum erit, si sanctæ Virginis Catharinæ imagines (nam de aliis qui manifesta vulnera habuerunt, nil dico) quando non solo atramento, sed coloribus variis posthac formabuntur, non sanguineis, sed aureis aut fulgidis, & quasi radiantibus notis effingantur: quod aliqui Pontifices Maximi, vt est apud Razium, & si non iusserint, vehementer probauerunt. Idque etiam placuisse scio beato Ioanni Miconi, huius nostri Valentini cœnobij monacho, beatiq̃ue Ludouici Bertrandi (cuius memoriam propediem ritu solemniter consecrandam speramus) magistro, in aureolo quodam opusculo, quod de iisdem iconibus ad Patrem Sangenesium Carthusianum anno 1552. scripsit. Vbi etiam narrat, cuiusdam familiæ monachum diuę Catharinæ vulnerū iconoclastam, anno 1514. Lutetiæ tam infortunatè periisse, vt continuo regij Senatores, ne tum per ipsos, tum per

per omnes sceleris affines, cælestis ira breui tempore peruagaretur, pœnasque improbi facti exigeret, illa contingi vetuerint. Guilielmus præterea Ebroicensis in Oratione, quam anno 1529. in huius Diuæ commendationem dictauit, plurimos Catharinæ stigmatum osos, repentina infeliciq; morte præreptos, impietatis pœnas dedisse refert. Nominatim autem multis testibus probari posse ait, Doctorem quemdam, cum aduersus illa è suggesto disputaturus pergeret, fulmine ictû concidisse; & Lutetiæ duos iuuenes, qui nefaria contemptione ex ipsius Virginis simulachro, ad diui Eustachijposito, cicatrices manè abraferant, vespere (nequis Deum rebus humanis indormire putaret) Sequanæ aquis submersos periisse; ac demum nonnullos, qui paulò antè quàm ipse scriberet, litem aduersus easdem imagines contestati fuerant, nondum expleto anno, tristem vitæ exitum, qualem scilicet merebantur, habuisse.

§. IX.

CETERVM in tota hac Disputatione duos, & quidem inter se è diametro pugnantes errores, tamquam Scyllam & Charybdim vitare oportet. Vnus est fratris Samuelis à Cassinis;